

KOKKOLA Sanomia Keski-Pohjanmaalta.

N:o 46 – 14.6.1899

– **Suuri siirtolaisuus** on olemassa Lohtajalla, verrattuna muihin paikkakuntiin. Kunnan väkiluku on 3,366 henkeä, mutta näistä on nyt poissa Amerikassa ja osasta Austraaliassa, 612 henkeä; siis on sadasta hengestä likemmäksi joka 19:s, eli 17 hengestä joka 2:s siirtolaisena. Tuommoisen siirtolaisuus ei voi olla waikuttamatta kaikkiin kunnan oloihin. Tämän vuoden aikana on Amerikkaan mennyt 60 henkeä, tämän lisäksi pohjoiseen ja muualle päin joku kymmen henkeä. Työvoimain vähentyminen ja työ-palkkain liiallinen nouseminen lamauttaa maanviljelystöitä. Rahan puute alkaa myöskin tuntua. Mitä rahaa on liikkumassa, sen wiewät siirtolaiset mennessään. Ja kuitenkin näyttää siirtolaisuus täällä olevan luonnollista, mitä sitten tuottaneekin ajan pitkään; lieneekö kultaa muniwan kanan tappamista. Ei voi tulla kysymykseen maanviljelyksen, pääelinkeinomme, parantuminen, kun työvoimat näin hajoawat. Perheellisiä siirtolaisia on kunnasta mennyt 48 miestä, joista 9 lähettää hywin rahaa, 13 vähemmän ja 22 ei yhtään. Tietämättömissä on 4 perheenisää.

– **Amerikkaan meno** näkyy Kalajoen jokiwarsilla olevan kaswamaan päin, sillä tuon tuostakin matkustaa sinne milloin koko perheitä milloin taas nuoria parhaassa työwoimassa olevaa nuorta kansaa, muka etsimään onneansa, kun ajat Suomessa nykyään owat heidän mieestään kowin tukalat. Huolelliselta tuntuu waan niille, jotka tarwitseisiwat käyttää toisen työwoimia töihinsä ja warsinkin tilallisille, sillä työwoimien wähyiden takia nousewat työt niin kalliiksi, ettei niitä parhaalla tahdollakaan woi kohtiakoihin enää suorittaa. – O. Uut.

– **Ulkomaan passeja** on viime heinäkuulla Waasan läänissä otettu kaikkiaan 597, nimittäin: lääninhallituksesta 343, Kokkolan maistraatilta 99, Uudenkaarlepyyn maistraatilta 12, Kristiinankaupungin maistraatilta 81, Pietarsaaren maistraatilta 30 ja Kastisten maistraatilta 32. – Wbl.

– **Siirtolaisuus.** Viime wii-kolla matkusti Hangon kautta ulkomaille 200 siirtolaista. – H:ö.

– **Suuri siirtolaisuus** on olemassa Lohtajalla, verrattuna muihin paikkakuntiin. Kunnan väkiluku on 3,366 henkeä, mutta näistä on nyt poissa Amerikassa, ja osasta Austraaliassa, 612 henkeä; siis on sadasta hengestä likemmäksi joka 19:s, eli 17 hengestä joka 2:s siirtolaisena. Tuommoisen siirtolaisuus ei voi olla waikuttamatta kaikkiin kunnan oloihin. Tämän vuoden aikana on Amerikkaan mennyt 60 henkeä, tämän lisäksi pohjoiseen ja muualle päin työhön joku kymmen henkeä. Työvoimain vähentyminen ja työ-palkkain liiallinen nouseminen lamauttaa maanviljelystöitä. Rahan puute alkaa myöskin tuntua. Mitä rahaa on liikkumassa, sen wiewät siirtolaiset mennessään. Ja kuitenkin näyttää siirtolaisuus täällä olevan luonnollista, mitä sitten tuottaneekin ajan pitkään; lieneekö kultaa muniwan kanan tappamista. Ei voi tulla kysymykseen maanviljelyksen, pääelinkeinomme, parantuminen, kun työvoimat näin hajoawat. – Perheellisiä siirtolaisia on kunnasta mennyt 48 miestä, joista 9 lähettää hywin rahaa, 13 vähemmän ja 22 ei yhtään. Tietämättömissä on 4 perheenisää.

Kokkola Sanomia Keski-Pohjanmaalta.

N:o 65 – 19.8.1899

– **Ulkomaan passeja** on viime heinäkuulla Waasan läänissä otettu kaikkiaan 597, nimittäin: lääninhallituksesta 343, Kokkolan maistraatilta 99, Uudenkaarlepyyn maistraatilta 12, Kristiinankaupungin maistraatilta 81, Pietarsaaren maistraatilta 30 ja Kastisten maistraatilta 32. – Wbl.

– **Siirtolaisuus.** Viime wii-kolla matkusti Hangon kautta ulkomaille 200 siirtolaista. – H:ö.

– **Kuolleita merimiehiä.** Arthur Roliis, Waasasta, kuoli t.k. 6 p:nä Trinityyn hospitaalissa Newportissa.

Kapteeni Johan Williams (oik. Isak Blib) kohtoisin Oravaisista, kuoli San Franciskossa toukokuun 9 p. 1899, 56 vuoden vanhana, jättäen jäl-

keensä lesken ja 3 lasta.

Merimies Gustaf Hellund, Pietarsaaresta kuoli Seatlessa Wash, maaliskuussa 1898 keuhkotautiin 37 vuoden vanhana.

Merimiehen vaimo Anna Riisiö, o.k. Henriksson, Munsalasta, kuoli kesäk. 13 p.1899 44 vuoden vanhana.

KOKKOLA Sanomia Keski-Pohjanmaalta.

N:o 69 – 2.9.1899.

– **Siirtolaisliike.** Tämän viikon kuluessa on Kokkolan siirtolaiskonttooriin kautta matkustanut kaikkiaan 71 henkilöä.

Siirtolaiset olivat kotoisin: Kokkolan kaupungista 1, Kaustisista 8, Halsualta 5, Wetelistä 3, Kannuksesta 5, Lampilta 4, Haapajärweltä 5, Kiwijärweltä 3, Niwalasta 2, Perhosta 9, Kärämäeltä 4, Siewistä 2 ja Teerijärweltä 20 henkilöä.

– **Siirtolaisuus.** Wiime talwen ja kesän kuluessa on maasta siirtyminen päässyt ennen kuulumattomaan wauhtiin. Wiikottain muuttaa monia satoja kansalaisia wieraisiin maihin, paremman toimeentulon ja suotuisempien olojen toiwossa. Ei liene epäiltäwissä, että wiimeiset waltiolliset tapahtumat owat antaneet yllykettä maasta siirtymiselle, koska tuo Amerikan tauti on lewinnyt kautta maamme. Tämä on huolestuttawa ilmiö, sillä pientä kansaa ei kannata sirotella ympäri laajan maapallon, päin wastoin on sitä koetettava kaikin woimin koossa pitää, silloin woi sillä olla tulewaisuuden toiwe ja itsensä säilyttämisen mahdollisuus. Mutta jos maasta vuosittain muuttaa pois paraimmat ruumiilliset, woimat niin se on korwaamaton tappio. Kansa ränstyy ränstymistään ja ruumiillisen heikkouden ohella seuraa henkinenkin kykenemättömyys, joka on sama kun kuolemantuomio.

Jokaisen kansalaisen pyhä welwollisuus on kehottaa naapureitaan, sukulaisiaan ja ystäwiään pysymään maassa. Kyllä rehellinen työ täälläkin toimeentulon antaa, eiwätkä olot maassamme, monista kowista kohtauksista huolimatta, vielä ole käyneet niin sietämättömiksi, että sen wuoksi kannattaa jättää isänmaansa, eikä missään tapauksessa kenenkään kansalaisen henki ole niin kallis, ettei se woi sortua isänmaan kanssa, jos kohtalo niin on määrännyt. Suomen kansa on kestänyt sortumatta kowempiakin iskuja ja Ju-

malan awulla kestää nytkin. Kyllä meille vielä kerran kewätpäiwäkin paistaa, kunhan waan maltilla odotamme, emmekä ehdon tahdon jätä maatamme autioksi oman onnensa nojaan. We-toamme lukijoihimme. Tehkää jokainen tahdos-tanne mitä woitte maasta siirtymisen estämiseksi ja teroittakaa kansalaisten mieliin kowaosaisen runoilijan sanat, joka ei koskaan lakannut isänmaataan rakastamasta:”Huoletti kiitelkööt muut Alpein seutuja kauniiks’, kauniimpi, kalliimpi on mulle mun syntymämaan’.” –Pelt.

– **Suomalaiset Amerikassa.** Surkea tapaturma kohtasi Jäkki Mäkeä Tilten kaiwannon seitsemännessä shaftissa, Bessemerissä, t. k. 5 p:nä. Hän oli sytyttänyt latinkin, jonka ei arwellut onnistuneen, koska se ei kohta lauennut. Sen tähden meni hän itse katsomaan, jolloin panos sattuihin laukeamaan, ja rikkoi Mäen kaswot niin pahoin, että henki on waarassa. Mäki on kotoisin Kauhawalta ja tunnettu paikkakunnalla siiwoksi mieheksi.

– **Siirtolaisliike.** Tämän viikon kuluessa on Kokkolan siirtolaiskonttooriin kautta matkustanut kaikkiaan 71 henkilöä.

Siirtolaiset olivat kotoisin: Kokkolan kaupungista 1, Kaustisista 8, Halsualta 5, Wetelistä 3, Kannuksesta 5, Lampilta 4, Haapajärweltä 5, Kiwijärweltä 3, Niwalasta 2, Perhosta 9, Kärämäeltä 4, Siewistä 2 ja Teerijärweltä 20 henkilöä.

– **Siirtolaisuus.** Wiime talwen ja kesän kuluessa on maasta siirtyminen päässyt ennen kuulumattomaan wauhtiin. Wiikottain muuttaa monia satoja kansalaisia wieraisiin maihin, paremman toimeentulon ja suotuisempien olojen toiwossa. Ei liene epäiltäwissä, että wiimeiset waltiolliset tapahtumat owat antaneet yllykettä maasta siirtymiselle, koska tuo Amerikan tauti on lewinnyt kautta maamme. Tämä on huolestuttawa ilmiö, sillä pientä kansaa ei kannata sirotella ympäri laajan maapallon, päin wastoin on sitä koetettava kaikin woimin koossa pitää, silloin woi sillä olla tulewaisuuden toiwe ja itsensä säilyttämisen mahdollisuus. Mutta jos maasta vuosittain muuttaa pois pa-

Louhi.

N:o 14 – 4.2.1892

– **Pohjois-Amerikassa konsertti Suomen hädänalaisten hyväksi.** Bostonin kaupungissa pidettiin tammikuun 22 p:nä konsertti maamme hädänalaisten hyväksi. Muuan suomalainen nainen, joka pitemmän aikaa oli oleskellut Amerikassa, oli kirjoittanut täältä tuttavalleen Bostonissa ja maininnut nälänhädän wallitsewan muutamissa osissa maamme. Nämä heti itsestään ryhtyivät awunkeräykseen pannen toimeen konsertin, josta tulojen kartuttamiseksi awustettiin taholta ja toiselta. Niinpä annettiin konsertti Sali käytettäväksi ilmaiseksi, wahtimestarit tekiwät palvelusta palkatta, ajurit kulettiwät konsertissa esiintyviä puolella maksulla ja pääsyliput painettiin alennetusta hinnasta. Muuan Amerikalainen lehti kirjoitti kehoituksen konsertin johdosta alkaen kirjoituksen: ”Apua Suomelle!” Kirjoituksessa on pari kirjettä Suomesta, joissa kerrotaan wallitsewasta hädästä – tietysti tuntuwalla, amerikalaisella tawalla, sekä erään amerikalaisen naisen, D G Damen lausunnoista Suomen kansan kunnollisuudesta. Tämä mainittu nainen käwi wiime kesänä Suomessa. Arwostelu on erittäin suosiollinen: ”Kansa”, sanoo hän, ”on raitista, ahkeraa, ja tekee työtä ankarasti, niin ettei kansan syy ole kohdannut kato. Olen nähnyt 9 – 10 illalla työssä heitä pelloillaan, sillä pohjolassa on kesäisin aiwan waloisa tähän aikaan. Kaukaisimmissakin maan kolkissa on pienet koulunsa ja lapset etäisistä taloista kokoutuwat yhdessä joukossa mennäkseen ja palatakseen koulusta, jossa ne useinkin lukunsa toimittawat yhden lampun tahi kynttilän walossa.” – Sitten kertoo lehti aijotusta konsertista, josta toiwoo runsaita tuloja.

Louhi

N:o 64 – 1.6.1900

– **Maasta lähtewien esteettömyyden todistukset.** Maistraateille ja kruununnimismiehille lähettämässään kiertokirjeessä huomauttaa Oulun läänin kuvernööri asianomaisia siitä, että ne esteettömyyden todistukset, joita passin saamista varten lääninhallituksesta on annettu, useinkin owat olleet puutteellisia ja että sellaisia todistuksia myöskin on annettu asewelwollisille, jotka owat laiminlyöneet kutsunnan, mutta joita ei

– **Pohjois-Amerikassa konsertti Suomen hädänalaisten hyväksi.** Bostonin kaupungissa pidettiin tammikuun 22 p:nä konsertti maamme hädänalaisten hyväksi. Muuan suomalainen nainen, joka pitemmän aikaa on oleskellut Amerikassa, oli kirjoittanut täältä tuttavalleen Bostonissa ja maininnut nälänhädän wallitsewan muutamissa osissa maamme. Nämä heti itsestään ryhtyivät awunkeräykseen pannen toimeen konsertin, josta tulojen kartuttamiseksi awustettiin taholta ja toiselta. Niinpä annettiin konsertti Sali käytettäväksi ilmaiseksi, wahtimestarit tekiwät palvelusta palkatta, ajurit kulettiwät konsertissa esiintyviä puolella maksulla ja pääsyliput painettiin alennetusta hinnasta. Muuan Amerikalainen lehti kirjoitti kehoituksen konsertin johdosta alkaen kirjoituksen: ”Apua Suomelle!” Kirjoituksessa on pari kirjettä Suomesta, joissa kerrotaan wallitsewasta hädästä – tietysti tuntuwalla, amerikalaisella tawalla, sekä erään

– **Maasta lähtewien esteettömyyden todistukset.** Maistraateille ja kruununnimismiehille lähettämässään kiertokirjeessä huomauttaa Oulun läänin kuvernööri asianomaisia siitä, että ne esteettömyyden todistukset, joita passin saamista varten lääninhallituksesta on annettu, useinkin owat olleet puutteellisia ja että sellaisia todistuksia myöskin on annettu asewelwollisille, jotka owat laiminlyöneet kutsunnan, mutta joita ei kuitenkaan siitä ole pantu synteeseen. Todistukseen on merkittäwä matkustajan ristimä- ja sukunimi, lääty tai ammatti, syntymävuosi, onko hän naimaton, naimiässä, leski tai eron saanut, jättääkö matkustaja kotimaahan miehen tai waimon, alaikäisiä lapsia tai muita sellaisia perheenjäseniä, jotka owat apua saaneet, sekä, jos matkustaja on 21–40 vuoden ikäinen mies, onko hän suorittanut asewelwollisuutensa tai jostakin syystä siitä wapautettu.

kuitenkaan siitä ole pantu syytteeseen. Todistukseen on merkittävä matkustajan ristimä- ja sukunimi, sääty tai ammatti, syntymävuosi, onko hän naimaton, naimisissa, leski tai eron saanut, jättääkö matkustaja kotimaahan miehen tai vaimon, alaikäisiä lapsia tai muita sellaisia perheenjäseniä, jotka owat apua saaneet, sekä, jos matkustaja on 21-40 vuoden ikäinen mies, onko hän suorittanut asevelvollisuutensa tai jostakin syystä siitä wapautettu.

KAIKU. Sanomia Oulun Kaupungista ja Läänistä.

N:o 8. – 22.1.1897

– **Miten siirtolaisuutta arwostellaan ruotsalaisella Pohjanmaalla.** Munsalan maanmiesseuras- sa oli t.k.13 p:nä keskusteltawana kysymys: onko siirtolaisuus wahingoksi wai hyödyksi maallemme? Kokouksen enemmistö oli sitä mieltä, että siirtolaisuus tuottaa aineellista voittoa maallemme sekä waikuttaa siwistyttävästi siirtolaisiin, eikä siirtolaisuudesta siis olisi luowuttawa – jos ei lakia sen kautta rikota. Samallaisia mielipiteitä ei puuttune suomalaisiltakaan siirtolaisuuden ystäviltä, kunnes pettyneet toiveet paljastawat pilwentakaiset unelmat. Mutta tuskinpa mikään maanmiesseura on vielä hyötyny pyrinnoissään siirtolaisuudesta, jos maamme maatalouden kehitys ja kotimaiset siwistyspyrinnöt owat sillä tarkoituseränä.

– **Suomalaiset siirtolaiset Afrikassa.** Pohjanmaan ruotsalaisista kunnista owat siirtolaiset osanneet lähteä tuohon mustain maanosaankin onneansa onkimaan. Tällaisia siirtolaisia palasi äsken 4 Munsalaan, oltuaan matkassa 3 – 5 wuotta työskennellen salwumiehinä ja seppinä kaiwan- noissa Johannesburgin ympäristössä. Siirtolaiset oliwat saaneet hyviä ansioita, mutta ammattitai- to on wälttämätön ehto sielläkin paremmille ansi- oille, kuten nämät siirtolaiset kertoiwat.

– **Miten siirtolaisuutta arwostellaan ruotsalaisella Pohjanmaalla.** Munsalan maanmiesseuras- sa oli t. k. 13 p:nä keskusteltawana kysymys: onko siirtolaisuus wahingoksi wai hyödyksi maallemme? Kokouksen enemmistö oli sitä mieltä, että siirtolaisuus tuottaa aineellista voittoa maallemme sekä waikuttaa siwistyttävästi siirtolaisiin, eikä siirtolaisuudesta siis olisi luowuttawa – jos ei lakia sen kautta rikota. Samallaisia mielipiteitä ei puuttune suomalaisiltakaan siirtolaisuuden ystäviltä, kunnes pettyneet toiveet paljastawat pilwentakaiset unelmat. Mutta tuskinpa mikään maanmiesseura on vielä hyötynyt pyrinnoissään siirtolaisuudesta, jos maamme maatalouden kehitys ja kotimaiset siwistyspyrinnöt owat sillä tarkoituseränä.

– **Suomen laulu kaikuu Sweitsin tuntureilla.** T. k. 20 p. pidettiin Sweitsin pääkaupungissa, Bernissä jättiläislaulujuhlat, joissa m. m. laulettiin „Suomen laulu“. Ani harwoille oli tämä laulu tuttu, mutta ne, jotka tajusiwat Suomen laulun säweleen, jossa säwelessä waikky näinä aikoina kaukainen maa pohjolassa, tuhansien järwien maa sekä kowia kokenut, wapautta rakastawa, rehellinen kansa, orjantappuraisista tietään kulke- massa – niiden sydäntä tämä koruton laulu wärähytti. — U. S.

KAIKU. Sanomia Oulun Kaupungista ja Läänistä.

N:o 84. – 28.7.1899

– **Suomen laulu kaikuu Sweitsin tuntureilla.** T.k.20 p. pidettiin Sweitsin pääkaupungissa, Bernissä jättiläislaulujuhlat, joissa m.m. laulettiin ”Suomen laulu”. Ani harwoille oli tämä laulu tuttu, mutta ne, jotka tajusiwat Suomen laulun säweleen, jossa säwelessä waikky näinä aikoi- na kaukainen maa pohjolassa, tuhansien järwien maa sekä kowia kokenut, wapautta rakastawa, rehellinen kansa, orjantappuraisista tietään kulke- massa – niiden sydäntä tämä koruton laulu wärä- hytti. – U.S.

– **Siirtolaistulwa.** Wiime lauantaina matkusti Hangon kautta ulkomaille 244 siirtolaista.

– **Amerikan suomalaiset.** Pastori A. Hukkanen New-Yorkissa on jättänyt eronhakemuksensa johtokunnalle aikoen matkustaa Suomeen.

Kansalaisemme Jaakoppi Haaranemi kotoisin Oulaisten pitäjämästä, kuoli tapaturman kautta Quincyn kaiwannossa Hancockissa, Mich., t.k.3 p. Haaranemi oli kuollessaan 22 w. wanha ja oli ollut Amerikassa wasta wiime helmikuusta alkaen.

– **Karjala katkerana.** Eräs matkustaja kertoo

matkastaan Wenäjän Karjalassa, että kansa siellä on niin suutuksissaan suomalaisiin, etteiwät millään ehdolla tahdo antaa ruokaa tahi muuta mitä matkustawainen tarwitsee. Uhkaawatpa käydä oikein ruumiillisestikin kurittamaan, kun sanoo jonkun sanan vastaan. Syynä tähän Wenäjän-Karjalaisten muuttuneeseen wierasten kohtelemiseen on se, että kaupat eiwät lainkaan wiime talwena rotsineet Suomessa. Tällainen käytös ei kuitenkaan heidän puoleltaan ole heille itselleen eduksi, siitä saawat olla warmoja. – Tornio.

Tekstin puhtaaksikirjoitus ja taitto:

Siirtolaisuusinstituutti

<http://www.migrationinstitute.fi>

Alkuperäistekstit haettavissa

Historiallisesta sanomalehtikirjastosta osoitteessa:

<http://digi.lib.helsinki.fi/sanomalehti>

Yksittäisen lehden numero löytyy helpoimmin sivuston **selailu**-toiminnon kautta.

Kansalliskirjaston DIGITOIDUT AINEISTOT

Suomeksi | På svenska | In English

Etusivu

Sanomalehdet

Pienpainatteet

Aikakauslehdet

Muut tietokannat ja verkkoaineistot

HISTORIALLINEN SANOMALEHTIKIRJASTO

Pääsivu

Selailu

Haku

Tarkennettu haku

Artikkelihakemisto

Palaute

Tervetuloa tutustumaan Suomen historiaan ja menneeseen aikaan vanhojen sanomalehtien kautta!

för Helsingfors och L